

משטרת ישראל
אגף חקירות ומודיעין

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

			נהלי אח"מ
מספר: 300.01.246	תת-פרק: כללי	פרק: חקירות	
שם נוהל: נוהל סופי חיפוש בהסכמה			תאריך פרסום: 01/03/2014
			תאריך תחילה: 01/03/2014
			תאריך ביטול:
			נוסח: 1

מספר נוהל ישן 03.300.265

1. כללי:

א. שאלת החיפוש בהסכמה וקבילותן של ראיות שנתקבלו כתוצאה מחיפוש שעילתו בהסכמה בלבד, נידונה לא אחת בבתי המשפט אף שעד כה לא נפסקה הלכה מחייבת בנושא.

ב. בתקופה האחרונה שותפה משטרת ישראל לגיבוש תיקוני חקיקה משמעותיים בנושא החיפוש. ככל שתיקונים אלו ייכנסו לתוקף, ייבחנו מחדש ההוראות דגן לעריכת חיפוש בהסכמה.

2. מטרת הנוהל:

לאחרונה קבע בית המשפט העליון כי הסכמה של האדם, שהוא עצמו מושא החיפוש, לחיפוש על גופו, או שבביתו מבקשת המשטרה לערוך חיפוש, שהיא הסכמה מדעת, עשויה להכשיר חיפוש שאין לו מקור סמכות אחר בדין וזאת אף בהיעדר עילה חוקית אחרת לעריכת החיפוש (רע"פ 10141/09).

מטרת נוהל זה היא להסדיר את התנהלות יחידות השטח שעה שעולה הצורך לבצע חיפוש (בין על גוף ובין במקום) שעילתו בהסכמת הנחפש בלבד.

3. הבסיס החוקי:

סמכויות החיפוש של משטרת ישראל מוסדרות בדברי חקיקה שונים המתייחסים לסוגים שונים של חיפושים: פקודת המשטרה [נוסח חדש] תשל"א-1971, פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, חוק סמכויות לשם שמירה על בטחון הציבור, התשס"ה-2005, חוק

סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996, פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973, ועוד.

דרישת הסף הראייתית של חשד סביר עוברת כחוט השני במרבית הוראות החוק המקנות לשוטר סמכות לערוך חיפוש על גופו של אדם או חיפוש במקום, בין אם החיפוש מתבצע מכח צו שיפוטי ובין אם ללא צו שיפוטי. כפי שנקבע בפסיקה פעמים רבות, התנאים בהם יתקיים חשד סביר אינם ניתנים להגדרה חד משמעית ונבחנים עפ"י נסיבותיו הפרטניות של כל מקרה ומקרה. יחד עם זאת, הכלל הוא, כי על החשד להיות מבוסס על נסיבות אובייקטיביות, כגון מידע קונקרטי או התנהגות מחשידה.

כפי שצויין לעיל, נוהל זה קובע הנחיות לביצוע חיפוש המבוסס על הסכמת הנחפש בלבד, כשאין לשוטר חשד סביר ואין עילה חוקית אחרת לביצוע החיפוש.

4. הנחיות:

- א. כידוע, חיפוש על גופו של אדם או בביתו עלול לפגוע בזכותו החוקתית של אדם לפרטיות.
- ב. יחד עם זאת וכפי שנכתב לעיל, **לאחרונה קבע בית המשפט העליון, בדעת רוב של הנשיאה בדימוס בייניש, כי הסכמה של האדם שהוא עצמו מושא החיפוש או שבביתו מבקשת המשטרה לערוך חיפוש, שהיא הסכמה מדעת, עשויה להכשיר חיפוש שאין לו מקור סמכות אחר בדין.**
- ג. מובן, כי ההחלטה לבצע חיפוש בהסכמה צריכה להתבסס על צורך או הצדקה מקצועית כלשהי (אף אם היא אינה עולה כדי חשד סביר) ואינה יכולה להתבצע באופן שרירותי וללא צורך כלל.
- ד. בהתאם לפסיקה זו, לשם גיבוש הסכמת אמת לעריכת החיפוש, על השוטר לבקש את הסכמת האדם לעריכת החיפוש, וכן להבהיר לו כי:
 - (1) נתונה לו הזכות לסרב לביצוע החיפוש.
 - (2) הסירוב לא יפעל לחובתו. למען הסר ספק: סירוב של אדם לעריכת חיפוש על גופו או במקום איננו מקים לכשעצמו את החשד הסביר.
- ה. חשוב להבהיר, כי במקרה של חיפוש במקום על פי מידע מודיעיני מוקדם, כאשר חולף זמן רב ממועד קבלת המידע ועד למועד ביצוע החיפוש, ויש זמן מספיק והותר לפנות לבימ"ש להוצאת צו חיפוש, אין מקום להסתמך על הסכמה, ויש לפעול להוצאת צו בבימ"ש.
- ו. הפסיקה לא קבעה כי ההסכמה לביצוע החיפוש צריכה להינתן בהכרח בכתב ועל כן, בכל הקשור לתיעוד החיפוש יש להמשיך ולנהוג עפ"י הנוהג הקיים לפיו: בעת חיפוש במקום, מלבד רישום של זכרון דברים או דו"ח פעולה בדבר נסיבות החיפוש יש לערוך דו"ח חיפוש, ואילו בעת חיפוש על גוף יש לרשום זכרון דברים או דו"ח פעולה בדבר נסיבות החיפוש, מיד ובסמוך לעריכת החיפוש.
- ז. הרישום שיעשה השוטר בעקבות החיפוש, יכלול התייחסות ברורה לבקשת ההסכמה, לדברים שהובהרו לנחפש כאמור לעיל וההסכמה שנתן הנחפש בעניין זה.

ח. היה והשוטר המבצע את החיפוש לא ימלא אחר החובות האמורות לעיל, ואם תתקבל הסכמה, שלא תכלול את מלוא הפירוט שצויין לעיל, עלולות הראיות שייתפסו להיות בלתי קבילות או להיפסל, גם אם מדובר בראיות חפציות כגון סכין או סמים. (כפי שאכן קרה בפס"ד המוזכר בנוהל זה).

ט. הנחיות אלה נועדו למצבים בהם נערך חיפוש בהסכמה, כאשר אין מקור סמכות אחר בדין לעניין זה. אין בהנחיות כדי לגרוע מסמכויות החיפוש המעוגנות בחוק.